

Співробітництво України та Великої Британії в умовах російсько-української війни

У статті висвітлені основні аспекти співробітництва між Україною та Великою Британією в умовах російсько-української війни. Зокрема, розкриті питання щодо обсягів постачання озброєння та надання гуманітарної та фінансової допомоги. Також були визначені пріоритетні напрями українсько-британської співпраці після завершення військових дій. Мова йде, в першу чергу, про сприяння у відбудові зруйнованих регіонів, в першу чергу, Київщини.

Протягом останніх тридцяти років відносини між Україною та Великою Британією зазнали суттєвих змін. Вони пройшли еволюційних шлях від недовіри з боку Великої Британії до України, як до колишнього члена СРСР, до повноцінної підтримки України в економічному та політичному аспектах.

У 2020-2021 роках Україна ухвалила низку стратегічних документів, які визначають бачення її зовнішньої та безпекової політики. В усіх документах Сполучене Королівство розглядалося як велика держава, співпраця з якою необхідна для досягнення цілей національної безпеки. Велика Британія двічі згадується в Стратегії національної безпеки України до 2020 року та сім згадок у Стратегії зовнішньої політики України до 2021 року [5].

В умовах російсько-української війни Велика Британія надає Україні усебічну підтримку як у гуманітарному, так і у військовому напрямку.

Коли розвідка виявила, що Росія відновить свій наступ, Британія почала поступово надавати Україні фінансову, гуманітарну та військову підтримку. Рішучі дії, вжиті Урядом Її Величності у січні та лютому 2022 року, забезпечили Україні можливість захистити Київ, і відтоді Велика Британія продовжує очолювати Європу у підтримці України [5].

Реакція Великобританії на українських біженців вже неодноразово ставала предметом розбіжностей. З приблизно 4,6 мільйона біженців, які залишили Україну, Велика Британія прийняла лише 12 000 станом на 8 квітня. Вона також відмовилася скасувати візові правила, щоб дозволити біженцям легше в'їхати, як це зробили такі країни, як Ірландія [7].

Після російського вторгнення в Україну у 2022 році Велика Британія надала Україні значну підтримку у вигляді оборонної військової допомоги (включаючи близько 2000 протитанкових ракетних комплексів NLAW), гуманітарної допомоги та ввела економічні санкції проти Росії у відповідь. До цього вона підготувала близько 22 тисяч українців у рамках операції «Орбіталь». Королівські військово-повітряні сили також здійснювали польоти літаків-розвідників для збору розвідданих про наземні переміщення Росії [1].

Окрім названого вище, за даними британських ЗМІ на кінець січня 2023 року, країна передала Україні наступні види озброєнь [3]:

1. Понад 10 000 протитанкових ракет, у тому числі Javelin , Brimstone і 5 000 ракет Nlaw (легка протитанкова зброя наступного покоління), які наразі довели нищівну ефективність проти російської бронетехніки.

2. Паке́т підтримки маневру, включаючи можливості пробивання мінних полів і мостів.

3. Майже 200 броньованих машин, шість машин Stormer, оснащених пусковими установками Starstreak, а також сотні ракет і морських ракет Brimstone, а також реактивні системи залпового вогню (РСЗВ).

4. Удосконалені ракети класу «повітря-повітря» середньої дальності (AMRAAM), які можуть збивати крилаті ракети, для використання з системою протиповітряної оборони Національної удосконаленої системи наземних ракет (NASAMS) США.

5. Майже 100 тис. артилерійських боєприпасів, майже 3 млн. стрілецької зброї, 2600 протиконструкційних боєприпасів та 4,5 тонни пластичної вибухівки.

6. Понад 82 тис. шоломів, 8450 комплектів бронежилетів, медичне приладдя, понад 5 тис. приладів нічного бачення.

7. Надано 25 000 комплектів одягу для екстремальних холодів, 20 000 спальних мішків і 150 утеплених наметів.

8. Понад 28 САУ M109 калібру 155 мм, 36 артилерійських знарядь L119 калібру 105 мм та боєприпаси до них, а також понад 50 тис. боєприпасів для артилерії України.

9. Понад 2000 безпілотних авіаційних комплексів (включно з сотнями летючих боєприпасів).

10. Понад 200 тис. одиниць нелетальної допомоги, у тому числі понад 82 тис. шоломів, 8 450 комплектів бронежилетів, понад 5 тис. приладів нічного бачення, далекомірів та медичного обладнання.

Велика Британія також надіслала шість автономних підводних міношукачів, засоби зв'язку та радіоелектронної боротьби, включаючи пристрої перешкод GPS, контрбатареїні радарні системи та обладнання нічного бачення.

Надано, окрім перерахованого вище, понад 120 машин матеріально-технічного забезпечення, 1000 додаткових ракет класу «земля-повітря» та 125 зенітних установок.

Поряд із десятками систем БПЛА (безпілотних літальних апаратів) великої вантажопідйомності було створено засоби боротьби з дронами, які надавали матеріально-технічну підтримку ізольованим силам і понад 120 транспортним засобам матеріально-технічного забезпечення.

Велика Британія стала першою державою Заходу, яка передала Україні бойові танки, що, безперечно, свідчить про поглиблення міждержавних зв'язків та взаємодії [4]. Британські чиновники вважають, що в умовах переходу війни в Україні в нову фазу є сенс забезпечити українську армію важкою бронетехнікою, про що ще кілька місяців тому було майже неможливо.

У березні 2022 року українські респонденти визнали Велику Британію третьою країною за кількістю прихильників України після Польщі та Литви в опитуванні, проведеному Rating Group [2]. Згідно того ж опитування, проведеного у березні 2022 року, більшість респондентів дотримувалося такої

думки, що співробітництво України із Великобританією, Польщею та країнами Балтії є більш продуктивним, ніж співробітництво із країнами НАТО.

Отже, тверда позиція Британії щодо вторгнення Росії в Україну була позитивною для іміджу країни, як із західної, так і з української точки зору. Британію поважають в Україні та за її межами за демонстрацію морального лідерства. Це показало, що Сполучене Королівство дуже присутнє на міжнародній арені, у певний спосіб визнається позитивним як прихильниками «Глобальної Британії», які прихильники Brexit, так і тими, хто залишився, що критикують уявний поворот усередину країни. Близькість Сполученого Королівства з Україною має принести користь Сполученому Королівству з точки зору його ширших відносин у Центральній та Східній Європі в майбутньому, а також у визначенні ролі у відбудові України.

У мінливому політичному ландшафті роль, яку Велика Британія може відігравати в майбутньому, і хто буде її союзниками, не гарантовані. Проте є одна впевненість: відносини між Великою Британією та Україною справді міцніші.

Протягом усієї війни лідери Великої Британії швидко підтримували Україну жорсткими заявами проти Росії, і громадська підтримка також була високою. За даними Даунінг-стріт, станом на 16 березня британська програма Homes for Ukraine, яка дозволяє окремим особам звертатися до біженців, отримала 138 000 заявок [7].

Будучи другим за величиною донором, Велика Британія наразі виділила Україні військову допомогу в розмірі 2,3 мільярда фунтів стерлінгів і зобов'язалася надати аналогічну за розміром допомогу у 2023 році. Великобританія також проводить навчальну програму (операція «Інтерфлекс»), яку підтримують кілька союзників, з метою підготовки 30 000 нових і наявних українських військовослужбовців до кінця 2023 року [8]. Велика Британія нещодавно взяла на себе зобов'язання навчати українських пілотів швидкісних реактивних літаків, але заявила, що бойові винищувачі не будуть надані, принаймні в короткостроковій перспективі.

Влітку минулого року Україна та Велика Британія уклали Меморандум про інфраструктурну відбудову України. Меморандум відкриває шлях британському бізнесу для повноцінної участі у відбудові зруйнованої Росією інфраструктури нашої країни. Зокрема, у його межах передбачений пілотний проєкт з побудови 6 мостів у Київській області. Він передбачає залучення британських компаній і фінансування з боку UK Export Finance.

Висновки: підсумовуючи результати проведеного дослідження, можна зробити висновок про те, що із початку повномасштабного вторгнення Росії на територію України, співробітництво між Великою Британією значно поглибилося. Об'єднане Королівство надає не лише гуманітарну, а й військову допомогу Україні. Країна сприяє просуванню інтересів України на міжнародній арені, зокрема у Європейському Союзі. Велика Британія здійснює навчання українських військових відповідно до стандартів НАТО. Окрім цього, у співпраці між країнами закладені підвалини до побудови довготривалої співпраці та розвитку стратегічного партнерства після завершення бойових дій та деокупації території України. Частина із запланованих проєктів передбачає

здійснення відбудови у тих регіонах, які постраждали від російської збройної агресії.

Список літератури

1. Who has given what to help Ukraine? URL: <https://ukdefencejournal.org.uk/who-has-given-what-to-help-ukraine/>
2. Соціологічна група «Рейтинг». П'яте загальнонаціональне опитування: Україна в умовах війни. URL: https://ratinggroup.ua/research/ukraine/pyatyy_obschenacionalnyy_opros_ukraina_v_usloviyah_voyny_18_marta_2022.html
3. What military equipment has the UK sent Ukraine? URL: <https://www.forces.net/ukraine/what-military-equipment-has-uk-sent-ukraine>
4. U.K. Is First Country to Agree to Send Western Battle Tanks to Ukraine. URL: <https://www.wsj.com/articles/u-k-becomes-first-country-to-pledge-western-battle-tanks-to-ukraine-11673712045>
5. Deepening British-Ukrainian relations in a more competitive era. URL: <https://www.geostrategy.org.uk/research/deepening-british-ukrainian-relations-in-a-more-competitive-era/>
6. Why is Britain so strongly behind Ukraine? Does it matter? URL: <https://bfp.co.uk/2023/02/why-is-britain-so-strongly-behind-ukraine/>
7. War in Europe gives the UK new momentum for a role on the world stage. URL: <https://www.france24.com/en/europe/20220413-war-in-europe-gives-the-uk-new-momentum-for-a-role-on-the-world-stage>
8. Military assistance to Ukraine since the Russian invasion. URL: <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9477/>
9. «Рання відбудова - пріоритет уряду, що вимагає значного залучення інвестицій», - Юлія Свириденко на зустрічі з послом Великої Британії. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=9dcae660-843a-405b-9540-59e7dfacc28&title=RanniaVidbudovaPrioritetUriadu-SchoVimagaZnachnogoZaluchenniaInvestitsii-YuliiaSviridenkoNaZus>